

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku Z. T.  
przeciwko Zakładowi Emerytalno-Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i  
Administracji w Warszawie  
o wysokość emerytury policyjnej,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 czerwca 2011 r.,  
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w W.  
z dnia 26 stycznia 2011 r.,

**oddala zażalenie.**

### Uzasadnienie

We wniosku do organu rentowego z 30 grudnia 2008 r. Z. T. wniósł o ponowne ustalenie wysokości świadczeń emerytalnych wypłacanych przez Zakład po 1 stycznia 1999 r., wypłacenie z odsetkami kwot wynikających z różnicy między przysługującymi mu ustawowymi świadczeniami, a zaniżonymi świadczeniami wypłacanymi przez ZER MSWiA oraz stwierdzenie nieważności decyzji waloryzacyjnych wydanych po 1 stycznia 1999 r.

W decyzji z 27 lutego 2009 r. organ rentowy odmówił uchylenia decyzji waloryzacyjnej z 27 maja 1999 r. ustalającej wysokość jego świadczenia od 1 czerwca 1999 r. na podstawie dokonanej waloryzacji oraz odmówił uchylenia

pozostałych decyzji waloryzacyjnych wydanych w latach następnych tj. latach 2000 - 2008.

Z. T. odwołał się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego. Odwołujący się wniósł o uznanie zaskarżonej decyzji za nieważną w całości, o ponowne ustalenie i przeliczenie jego świadczeń emerytalnych wypłaconych po 1 stycznia 1999 r., o wypłacenie wraz z należnymi odsetkami kwot wynikających z różnicy między przysługującym mu słusznie nabytym prawem do świadczeń emerytalnych i waloryzacji stanowiskowej a waloryzacją procentową oraz o szczegółowe rozliczenie waloryzacji z wyszczególnieniem za poszczególne lata.

Organ emerytalny wniósł o oddalenie odwołania. Wyrokiem z 25 listopada 2009 r. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie. Wyrokiem z 30 kwietnia 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację odwołującego się. Od tego wyroku odwołujący się wniósł skargę kasacyjną określając wartość przedmiotu zaskarżenia na 10 000 zł. W odpowiedzi na skargę pełnomocnik organu rentowego wskazał między innymi, że zaskarżona decyzja swym zakresem przedmiotowym dotyczy decyzji waloryzacyjnych wydanych w okresie 10 lat, a więc dotyczy dziesięciu decyzji waloryzacyjnych. Wyliczenia dokonane przez odwołującego się nie są właściwe - brak jest podstaw do przyjęcia oznaczonej kwoty jako wartości przedmiotu zaskarżenia. W kwestii wartości przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do przedmiotowej sprawy należy również wskazać, iż do roku 1999, kiedy waloryzacja miała charakter „uposażeniowy” Komenda Główna Policji przesyłała Dyrektorowi Zakładu Emerytalno- Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie tabele określające „wielkości wskaźników waloryzacji świadczeń emerytalnych z tytułu obowiązującej od dnia 1 stycznia danego roku podwyżki uposażeń policjantów”. A zatem przy waloryzacji uposażeniowej brana była pod uwagę grupa zaszeregowania funkcjonariusza oraz wynikający z tej grupy wskaźnik waloryzacji świadczeń emerytalnych z tytułu podwyżki uposażeń policjantów. Jednakże od roku 1999, kiedy wprowadzono nowe zasady waloryzacji, tj. waloryzację „cenową”, wskaźnik waloryzacji (stosowany przez Zakład Emerytalno- Rentowy MSWiA) ogłasza w drodze komunikatu minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” (art. 89 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych). Z uwagi zatem na zmianę od 1999 r. sposobu waloryzacji, Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA w Warszawie nie dysponuje wskaźnikami waloryzacji świadczeń z tytułu obowiązującej w danym roku podwyżki uposażeń policjantów - od 1999 r. organ rentowy stosuje wskaźniki waloryzacji takie, jak w systemie powszechnym.

W wyniku wezwania do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej, tj. wskazania sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia z uwzględnieniem art. 22 k.p.c., pełnomocnik wnioskodawcy w piśmie procesowym z 30 sierpnia 2010 r. wyjaśnił, iż wartość przedmiotu zaskarżenia według wyliczenia sporządzonego przez ubezpieczonego wynosi dwunastokrotność kwoty 2.578 zł (30.936 zł), stanowiącej obliczoną narastająco różnicę pomiędzy wysokością miesięcznej emerytury otrzymywanej przez skarżącego na podstawie decyzji organu rentowego z dnia 27.02.2009 r. (1.949 zł), a wysokością miesięcznej emerytury żądanej przez ubezpieczonego i należnej mu za 2009 r. (2.578 zł). Z dalszej części pisma (k. 123 odwrót) wynika, że zdaniem pełnomocnika skarżącego wysokość emerytury za 2009 r. powinna wynosić 4.527 zł, zaś w części pisma zatytułowanej „posumowanie według lat” wskazuje za lata 1999 – 2010 kwotę 1.669.195 zł.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że przedmiotem sporu i zaskarżenia kasacyjnego jest wysokość pobieranej przez wnioskodawcę emerytury policyjnej, a więc sprawa o świadczenie powtarzające się w rozumieniu art. 22 k.p.c.. W niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia powinna być określona, jako suma kwot za okres jednego roku będących miesięcznie różnicami pomiędzy świadczeniem dochodzonym a pobieranym (art. 22 k.p.c.). Skarżący dokonał jedynie hipotetycznego wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, stwierdzając ogólnikowo, iż wartość ta wynosi dwunastokrotność kwoty 2.578 zł stanowiącej obliczoną narastająco różnicę pomiędzy wysokością miesięcznej emerytury otrzymywanej przez ubezpieczonego na podstawie decyzji zakładu emerytalnego z dnia 27.02.2009 r. a wysokością miesięcznej emerytury żądanej przez ubezpieczonego i należnej mu za 2009 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego skarżący powinien przytoczyć szczegółowo, wraz z działaniami matematycznymi, jak obliczył podaną kwotę, a w szczególności, jaki wskaźnik waloryzacji zastosował i za jaki

okres oraz podać, jakich konkretnie miesięcy dotyczy i czy jest on jego zdaniem stały, czy zróżnicowany w zależności od przyjętego okresu. Okres, w jakim powinien poruszać się skarżący, zgodnie z art. 22 k.p.c. powinien dotyczyć jednego roku. Następnie Sąd stwierdził, że odwołujący się dokonał jedynie ogólnego wyliczenia za lata 1999 - 2010 r., które (w jego ocenie) daje kwotę 1.669.195,00 zł. Nie wiadomo, w jaki sposób obliczył wysokość emerytury według wyliczenia za 2009 r. w kwocie 4.527,00 zł. Nie określono też wskaźnika, jaki został do tego wyliczenia zastosowany. Odwołujący się dokonuje wyliczeń za lata 1999 - 2010, tymczasem przedmiot niniejszej sprawy obejmuje decyzje waloryzacyjne do dnia 27 maja 1999 r. oraz pozostałe decyzje waloryzacyjne wydane w latach następnych, tj. latach 2000-2008. W ocenie Sądu, określenie wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 30.936 zł i wskazanie sposobu tego wyliczenia nie znajduje podstaw faktycznych i prawnych, i zostało uczynione w celu obejścia spełnienia wymogu, aby wartość przedmiotu zaskarżenia nie była niższa niż 10.000 zł (art. 398<sup>2</sup> § 1 k.p.c.).

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżący zażądał jego uchylenia i zasądzenia na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że w niniejszej sprawie przedmiot sporu (zaskarżenia) obejmuje decyzje waloryzacyjne wydane do 27 maja 1999 r. oraz pozostałe decyzje waloryzacyjne wydane w latach następnych, tj. latach 2000-2008. Zaskarżona decyzja swym zakresem przedmiotowym obejmuje zatem decyzje waloryzacyjne wydane w okresie 10 lat, a więc dotyczy dziesięciu decyzji waloryzacyjnych. Jeżeli na skutek odpowiedniego wezwania skarżący w wyznaczonym do tego terminie oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia, to z punktu widzenia aspektów formalnych skargi kasacyjnej, a te tylko powinny być brane pod uwagę przy rozpatrywaniu przedmiotowej kwestii, skarga kasacyjna spełnia warunek formalny w postaci wymaganego oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia. Weryfikacja przez sąd oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia jest w tej sytuacji kwestią nie dotyczącą procedury usuwania braku warunku formalnego, ponieważ w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nadał skardze kasacyjnej bieg doręczając jej odpis pozwanemu, a zgodnie z postanowieniem SN z dnia 3 marca 1997 r. wydanym w sprawie o sygn. III CZ 5/97, po doręczeniu

odpisu kasacji sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia może nastąpić jedynie na zarzut zgłoszony w odpowiedzi na kasację. W tej sytuacji za niezasadne uznać należy zawarte w uzasadnieniu skarżonego postanowienia twierdzenie Sądu drugiej instancji, że skarga kasacyjna podlega odrzuceniu, jeżeli mimo wezwania Sądu, strona zobowiązania tego nie wykonuje w ogóle bądź wykonuje je niewłaściwie. Sąd Apelacyjny nie wzywał w niniejszej sprawie wnioskodawcy do podania, jaki wskaźnik waloryzacji wnioskodawca zastosował i za jaki okres oraz do podania, jakich konkretnie miesięcy dotyczy i czy jest on zdaniem wnioskodawcy stały, czy zróżnicowany w zależności od przyjętego okresu. Jeżeli na zarzut pozwanego podniesiony w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Apelacyjny uznał, że podana przez wnioskodawcę wartość przedmiotu zaskarżenia, z punktu widzenia zasad określonych w art. 19-24 k.p.c. budzi zastrzeżenia, to, stosując odpowiednio art. 25 § 1 w zw. z art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c. powinien był sprawdzić wartość przedmiotu zaskarżenia i ustalić ją w prawidłowej wysokości. Sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia wymaga bowiem jej ścisłego obliczenia, nie może natomiast odwoływać się do prawdopodobnej wysokości (por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 25.9.2007 r., I UZ 20/07). W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nie sprawdził rzeczywistej wartości przedmiotu zaskarżenia. Sąd stwierdził jedynie, że prawidłową argumentację zawiera w tej kwestii pismo organu rentowego z dnia 11.10.2010 r. a ponadto na pełną aprobatę zasługuje argumentacja zawarta w odpowiedzi na skargę kasacyjną złożonej przez organ emerytalny w dniu 28.12.2010 r. Z obu tych pism wynika, że z uwagi na zmianę od 1999 r. sposobu waloryzacji ZER MSWiA nie dysponuje wskaźnikami waloryzacji świadczeń z tytułu obowiązującej w danym roku podwyżki uposażeń policjantów, ponieważ KGP ich nie przesyła. Tym samym nie jest możliwe w niniejszej sprawie wyliczenie należnej wnioskodawcy emerytury według waloryzacji uposażeniowej w oparciu o przesyłane przez KGP wskaźniki waloryzacji świadczeń emerytalnych z tytułu obowiązującej w danym roku podwyżki uposażeń policjantów. W aktualnym stanie sprawy brak jest możliwości stwierdzenia dopuszczalności skargi kasacyjnej, albowiem warunkująca ją wartość przedmiotu zaskarżenia nie została ani ustalona, ani sprawdzona w sposób odpowiadający przepisom. Na koniec skarżący podniósł, że zaskarżona decyzja dotyczy decyzji waloryzacyjnych wydanych w okresie 10 lat,

a więc dotyczy dziesięciu decyzji waloryzacyjnych. W niniejszej sprawie wnioskodawca wykonując zarządzenie Sądu II instancji wskazał wartość przedmiotu zaskarżenia zgodnie z żądaniem Sądu Apelacyjnego, tj. według reguł określonych w art. 22 k.p.c. Jednakże, skoro przedmiot sporu określa przedmiot decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu, to zważywszy, że skarżący domaga się zasądzenia na jego rzecz od organu rentowego emerytury w nowej (większej po przeliczeniu) wysokości za dziesięć lat wstecz w stosunku do chwili wniesienia odwołania, to budzi wątpliwość, czy postępowanie Sądu II instancji (wezwanie wnioskodawcy do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia według reguł określonych w art. 22 k.p.c.) było prawidłowe, tj. czy w niniejszej sprawie nie powinien znaleźć zastosowania art. 21 k.p.c. z uwagi na przedmiotową kumulację roszczeń.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione. Wskazana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia podlega kontroli sądu drugiej instancji, przede wszystkim w związku z art. 398<sup>2</sup> § 1 k.p.c., stanowiącym, że skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach o prawa majątkowe z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego sąd drugiej instancji nie może bezkrytycznie przyjmować dowolnych twierdzeń o wartości przedmiotu zaskarżenia i w razie uzasadnionych wątpliwości powinien wezwać stronę do uzupełnienia kasacji przez skonkretyzowanie tej wartości, a następnie ocenić ją z punktu widzenia dopuszczalności skargi (zob. postanowienia z dnia: 2 kwietnia 1998 r., II UZ 24/98, OSNP 1999 nr 8, poz. 291; 18 października 2000 r., II UZ 124/00, OSNP 2002 nr 12, poz. 294; 25 października 2001 r., I PZ 78/01, OSNP 2003 nr 20, poz. 491; 27 lutego 2002 r., I PKN 305/01, OSNP 2004 nr 4, poz. 65; 23 listopada 2007 r. II UZ 30/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 54, 6 października 2009 r. II UZ 32/09; 9 kwietnia 2009 r. II UZ 7/09 niepublikowane i z 10 lutego 2010 r., II UZ 55/09, niepubl.). W rezultacie sąd, do którego wniesiono skargę kasacyjną dokonuje sprawdzenia, czy jej oznaczenie nastąpiło według reguł określonych w art. 19 - 24

k.p.c., w tym art. 22 k.p.c., a więc czy stanowi różnicę między wysokością świadczenia ustaloną w zaskarżonej decyzji a wysokością żadaną w odwołaniu, pomnożoną przez 12 miesięcy (por. np. postanowienia z dnia: 18 stycznia 2006 r., II UZ 74/05, OSNP 2007 nr 7 - 8 poz. 116; 25 czerwca 2002 r., II UZ 39/02, OSNP - wkł. 2003 nr 1 poz. 9; 23 marca 2001 r., II UKN 706/00, OSNP 2002 nr 24, poz. 609). Określenie kwoty mieszczącej się w przytoczonych ramach wymaga odpowiedniego wyliczenia, nie jest więc wystarczające tylko wskazanie kwoty przekraczającej kwotę decydującą o dopuszczalności skargi, gdyż dopiero przedstawienie sposobu obliczenia tej wartości umożliwia jej sprawdzenie przez sąd. Z tego względu wezwanie do przedstawienia sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżania jest wezwaniem do usunięcia braku formalnego skargi.

Skarżący trafnie podniósł, że wskazanie sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie jest elementem pisma, które powinna zawierać skarga kasacyjna, nie dostrzegł jednak, że rygor odrzucenia skargi kasacyjnej wywodzi się z art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c., wskazanym wbrew twierdzeniu skarżącego w podstawie prawnej zaskarżonego postanowienia, pośrednio, gdyż realizuje się wobec niewykonania wezwania przewodniczącego w sądzie drugiej instancji do usunięcia braków w terminie tygodniowym. Inaczej mówiąc, skutek określony w art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c. powoduje niewykonanie wezwania sądu (zob. postanowienie SN z dnia 10 lutego 2010 r., II UZ 55/09, niepubl.). Skarżący takiego wezwania nie wykonał, stwierdzając jedynie, iż wartość ta wynosi dwunastokrotność kwoty 2.578 zł stanowiącej obliczoną narastająco różnicę pomiędzy wysokością miesięcznej emerytury otrzymywanej przez ubezpieczonego na podstawie decyzji zakładu emerytalnego z dnia 27 lutego 2009 r. a wysokością miesięcznej emerytury żądanej przez ubezpieczonego i należnej mu za 2009 r. Bliższe określenie sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie wynika również z załączonego do pisma procesowego z 30 sierpnia 2010 r. „Wyliczenia różnicy między emeryturą otrzymywaną przez skarżącego według waloryzacji cenowej (procentowej) a emeryturą należną ubezpieczonemu według waloryzacji stanowiskowej (płacowej) za lata 1999 – 2010”, które zawiera rzędy działań rachunkowych bez żadnego objaśnienia ich znaczenia i sposobu uzyskania wyników. Usprawiedliwienia tego zaniechania nie stanowią podnoszone przez pełnomocnika skarżącego trudności w

obliczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia, ponieważ nie zwalniają one z przedstawienia metody jej wyliczenia, bez czego sprawdzenie poprawności wyliczenia nie jest możliwe. Dotyczy to także wyliczeń za inne lata, które zdaniem skarżącego powinny być uwzględnione w ustaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia. Wbrew twierdzeniu skarżącego, zgodnie z ukształtowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, które Sąd Najwyższy w obecnym składzie w pełni podziela, sąd drugiej instancji nie tylko jest uprawniony, ale i zobowiązany do sprawdzenia - w razie wątpliwości - wskazanej w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia. Uprawnienie sądu obejmuje nie tylko skontrolowanie danych składających się na tę wartość, lecz także sposobu jej obliczenia, natomiast nie nakłada powinności jej samodzielnego ustalania. W sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe, zwrócenie się do organu rentowego o ustosunkowanie się do wskazanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia jest uprawnionym sposobem jej weryfikacji (zob. np.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 2 kwietnia 1998 r., II UZ 24/98, OSNP 1999 r. nr 8, poz. 291; 5 sierpnia 2005 r., II UZ 47/05; 8 czerwca 2010 r., II UZ 10/10, LEX nr 611822). Bezpodstawnie również skarżący twierdzi, że Sąd Apelacyjny nie mógł dokonać weryfikacji wartości przedmiotu zaskarżenia, bowiem zgodnie z postanowieniem SN z dnia 3 marca 1997 r. wydanym w sprawie o sygn. III CZ 5/97, po doręczeniu odpisu kasacji sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia może nastąpić jedynie na zarzut zgłoszony w odpowiedzi na kasację. Bezpodstawność tego zarzutu wynika już stąd, że stosowny zarzut w odpowiedzi na skargę został zgłoszony.

W tej sytuacji należało na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c. skargę odrzucić (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1999 r., I PKN 6/99, niepublikowane, z dnia 13 maja 2005 r., II UZ 25/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 383, z dnia 27 lutego 2007 r., II UZ 67/06, z dnia 23 listopada 2007 r., II UZ 30/07, OSNP 2008 nr 3 - 4 poz. 54 oraz z dnia 9 kwietnia 2009 r., akt II UZ 7/09, niepublikowane).

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy na mocy art. 398<sup>14</sup> k.p.c. w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.